РІШЕННЯ
РАЗОВОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ ДФ 36.053.062
ПРО ПРИСУДЖЕННЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 36.053.062 Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка Міністерства освіти і науки України, м. Дрогобич, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії **Вологіну Юрію Юрійовичу** з галузі знань 03 Гуманітарні науки за спеціальністю 033 Філософія на підставі публічного захисту дисертації **«Філософський аналіз деструктивної поведінки особистості в умовах інформаційно-цифрового простору»** 08 вересня 2026 року.

Вологін Юрій Юрійович, 1989 року народження, громадянин України, освіта вища.

З 2007 по 20011 рік навчався в Львівському державному університеті внутрішніх справ. Здобув кваліфікацію бакалавра за спеціальністю «Правознавство» та здобув кваліфікацію бакалавра за напрямом «Правознавство».

З 2011 по 2012 рік навчався в Львівському державному університеті внутрішніх справ за спеціальністю «Правознавство» та здобув кваліфікацію юриста.

З 2015 року і дотепер – працівник Дрогобицької міської ради.

Упродовж 2022–2026 років навчався в аспірантурі Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка за спеціальністю «Філософія».

Результати дисертаційного дослідження висвітлено у 6 наукових публікаціях, серед яких 4 статті, опубліковані у фахових виданнях України (категорія Б) з філософських наук (з них 2 одноосібні та 2 у співавторстві) та 2 публікації в збірниках матеріалів конференцій.

Кількість, обсяг та зміст друкованих праць відповідають вимогам Міністерства освіти і науки України щодо публікації основного змісту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальність 033 Філософія.

Статті в наукових фахових виданнях України

1. Ткаченко О., Вологін Ю. Богданович І. Людина в просторі новітніх технологій: діалектика суб'єкта та об'єкта. Людинознавчі студії: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філософія». 2023. № 47. С. 157–177. DOI: https://doi.org/10.24919/2522-4700.47.10

2. Вологін Ю., Ткаченко О. Методологічний потенціал концептуальних моделей кібербулінгу в дослідженні деструктивної поведінки підлітків. Людинознавчі студії: збірник наукових праць Дрогобицького державного

педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філософія». 2025. 51. С. 87–103. DOI: https://doi.org/10.24919/2522-4700.51.5

3. Вологін Ю. Ю. Концептуальні визначення кібербулінгу: сучасні дослідження та публікації. Актуальні проблеми філософії та соціології. 2026. № 58. Том 1. С. 57–61. DOI: https://doi.org/10.32782/apfs.v058.1.2026.10

4. Вологін Ю. Цифровий нарцисизм як деструктивна стратегія самореалізації: соціально-філософський аналіз. Людинознавчі студії: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філософія». 2026. № 52. С. 11–24. DOI: https://doi.org/10.24919/2522-4700.52.1

Публікації, що додатково відображають наукові результати дисертації

5. Вологін Ю. До проблеми існування людини: перечитуючи одкровення св. Юанна Богослова. Філософ-і-Я: наукові розвідки студентів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка : наук. журнал / гол. ред. А.В. Найчук. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2024. Випуск 10. С. 11-13.

6. Вологін Ю. Ю. До питання про методологічні основи філософського аналізу деструктивної поведінки підлітків в інформаційно-цифровому просторі. / Modern movement of science: proceedings of the 17th international scientific and practical internet conference, October 16-17, 2025. fop Marenichenko V.V., Dnipro, Ukraine. WayScience. 2025. С. 73–75.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради:

1. Надія Володимирівна Скотна, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, соціології та політології імені професора Валерія Скотного Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

2. Марія Василівна Сінельнікова, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософії Інституту гуманітарних та соціальних наук Національного університету «Львівська політехніка».

Зауваження, висловлені у відгуку опонента:

1. В підпункті 1.1., говорячи про людську дуальність, деструктивність та «темні сторони її єства» (с. 21), дисертант звертається до думок І. Канта та Б. Паскаля. Але чомусь не згадує Т. Гоббса, який розглядав агресію як природний стан існування людини. Взяти хоча б його відомі тези: «Людина людині вовк», «Війна всіх проти всіх» та ін.

2. Аналізуючи природу людської агресивності та деструктивності у З.Фройда (с. 24-25), дисертант не торкається проблеми сублімації, як захисного механізму звільнення психіки від негативного, внутрішнього тиску несвідомого без шкоди для себе та інших. Хоча згадка про сублімацію є на с. 36, але дещо в іншому контексті.

3. В роботі присутні деякі огріхи. До прикладу, подекуди в дисертаційній роботі замість Фройда ми знаходимо Фрейд (с. 35). Також аналізуючи твір Арно Грюена «Безумство нормальності: до розуміння людської деструктивності», здобувай називає його німецьким психологом (с. 27), хоча він вважається радше німецько-швейцарським. Крім цього, на с. 35 дисертант говорить про роботу Маркузе «Одновимірна людина: Дослідження ідеології розвинутого індустріального суспільства» і йде посилання на № 147, хоча у Списку літератури вона фігурує під номером 148.

4. Закінчується перший розділ підпунктом 1.4. «Методологічні основи дослідження». Це дещо незвично, оскільки зазвичай методологія представляється на початку дослідження, першим підпунктом.

5. В другому розділі, аналізуючи негативний вплив Інтернету та філософсько-етичний аспект кібербулінгу, дисертант розмірковує про моральне зло та відповідальність. Тут було б дуже доречно звернутися до концепції штучного зла Лучано Флоріді, яке краще відображає сутність негативного впливу мережі на людину (Floridi, L.; Sanders, J.W. (2001). Artificial Evil and The Foundation of computer ethics. Ethics and Information Technology, 3: 55-66).

6. У своїй роботі дисертант багато говорить про сучасні форми онлайн-агресії, такі як кібербулінг (с. 25, с. 77), тролінг (с. 67), мову ненависті та ворожнечі (с. 89), але не згадує хейтерів, які також виступають різновидом деструктивної поведінки людини в мережі.

7. Аналізуючи деструктивну поведінку, дисертант практично не звертається до розгляду девіантиої поведінки, різновидом якої вона виступає. Хоча згадка про девіантну поведінку, але дуже побічна, є на с. 87 в контексті аналізу кібербулінгу.

3. Валентина Іванівна Стець, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Львівського національного університету імені Івана Франка.

Зауваження, висловлені у відгуку опонента:

1. Приділяючи значну увагу існуючим визначенням кібербулінгу, автор наводить позицію К. Лангос, яка зазначає, що вони часто включають критерії традиційного булінгу, такі як намір завдати шкоди, систематичність дій та дисбаланс сил (с. 81). Водночас через специфіку комунікації в кіберпросторі ідентифікувати ці критерії в контексті онлайн-цькування буває складно. Отже, з огляду на це, постає питання: чи цілком доречним є використання терміна «кібербулінг»? Замість того щоб намагатися «втиснути» цю деструктивну поведінку в заздалегідь визначені концептуальні рамки, розроблені для розуміння традиційного булінгу, можливо, доцільніше застосовувати альтернативний підхід та зосередитися на ширшій проблемі кіберагресії, а не обмежуватися вузьким поняттям кібербулінгу?

2. На наш погляд, у дисертації в контексті філософського осмислення деструктивної поведінки недостатньо актуалізовано проблему гуманітарно-

антропологічної експертизи соціальних і культурних перетворень, особливо тих, що безпосередньо впливають на людину та зачіпають специфічно людські інтереси.

3. Автор слушно зазначає, що дослідження деструктивної діяльності людини з позицій її негативних наслідків не означає завершеності її осмислення. Тому наполягати виключно на негативних конотаціях щодо деструктивності було б неправильно (с. 21). У зв'язку з цим актуальним видається питання: чи можна використати потенціал людської деструктивності для вирішення «суто людських» проблем?

4. Без сумніву, проведений дисертантом соціально-філософський аналіз існуючих підходів до розуміння людської деструктивності є широким, ґрунтовним та об'єктивним. Але постмодерністська перспектива як один із парадигмальних підходів до аналізу людської деструктивності представлена не повною мірою.

5. У продовження попереднього зауваження хотілося б почути відповідь на таке запитання: яким чином у дисертації поєднуються метафізична та постмодерністська перспективи осмислення людської деструктивності, зважаючи на їхню очевидну теоретичну відмінність? Які спільні для них аспекти виявляються продуктивними для дослідження деструктивності в умовах інформаційно-цифрового простору?

4. Віра Володимирівна Лімонченко, доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії, соціології та політології імені професора Валерія Скотного Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Зауваження, висловлені у рецензії рецензента:

1. Автор часто апелює в аналізі деструктивної поведінки особистості до поняття руйнації. В цьому контексті виникає запитання: Чи можна розглядати деструктивну поведінку як форму самоствердження суб'єкта?

2. Аналіз цифрового нарцисизму є концептуально цікавим, однак його межі з клінічними проявами нарцисичного розладу особистості в тексті не завжди чітко окреслені. Більш виразне розмежування між нарцисизмом як антропологічним виміром і нарцисичною патологією зміцнило б аргументацію автора.

3. Філософський потенціал концепту «внутрішньої цензури» як морального регулятора особистості, введеного у підсумкових висновках, заслуговує на глибшу теоретичну розробку. Це поняття є евристично продуктивним, однак у тексті воно радше декларується, ніж концептуалізується.

5. Оксана Ярославівна Зелена, кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри філософії, соціології та політології імені професора Валерія Скотного Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка,

Зауваження, висловлені у рецензії рецензента:

1. На нашу думку, в дисертаційному дослідженні значне місце займає теоретична складова у порівнянні з емпіричною верифікацією. У роботі ґрунтовно представлено філософсько-антропологічний та соціально-філософський аналіз деструктивної поведінки. Проте дослідження виграло б, якби автор детальніше зіставив власні теоретичні висновки з конкретними емпіричними даними (наприклад, результатами масштабних соціологічних моніторингів чи психологічних опитувань щодо кіберагресії та інтернет-залежності). Це надало б концепції більшої практичної переконливості.

2. Хоча автор розглядає деструктивну поведінку особистості загалом, основний масив емпіричних даних та прикладів стосується лише підлітків та юнацтва. Специфіка цифрової деструктивності серед дорослих або людей похилого віку залишилася на периферії дослідження.

3. У понятійно-категоріальному апараті, який пропонує здобувач, межа між поняттями «деструктивна поведінка в цифровому просторі» та «цифрова девіація» подекуди залишається розмитою. Бажано було б чіткіше пояснити критерії, за якими певні форми віртуальної саморепрезентації переходять із розряду специфічної субкультурної девіації (що є нейтральною) безпосередньо у деструкцію, яка руйнує особистість.

4. Аналізуючи маніпуляції індивідуальною свідомістю та «втечу» особистості у віртуальну самотність, автор зосереджується переважно на традиційних медіаресурсах та соціальних мережах. Поза аналізом залишилися новітні виклики цифрової антропології, пов'язані з алгоритмами рекомендаційних систем, «ехо-камерами» та генеративним штучним інтелектом, які сьогодні виступають потужними каталізаторами деструктивних проявів.

5. Розділ 3, який присвячений гуманістичним засадам профілактики й подолання деструктивної поведінки, має дещо декларативний характер. Заклики до «актуалізації свідомого, рефлексивного та відповідального ставлення особистості до власного цифрового буття» є методологічно коректними, проте конкретні соціально-інституційні механізми (наприклад, через реформування інститутів освіти чи медіагігієни) висвітлені дещо схематично.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради.
«Проти» – немає.
«Утрималися» – немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Вологіну Юрію Юрійовичу** ступінь доктора філософії з галузі знань 03 Гуманітарні науки за спеціальністю 033 Філософія.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради Надія СКОТНА

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
Підпис
ЗАСВІДЧУЮ
Учений секретар